

13 oktyabr Dəmiryolçuların Peşə Bayramı Günüdür

Azərbaycanın dəmir yolları yeni inkişaf mərhələsindədir

Azərbaycanın müstəqilliyinin ilk illərində böyük böhran və çətinliklərlə üz-
lən ölkənin nəqliyyat sektoru iflic vəziyyətinə düşmüşdü. Yalnız 1993-cü il-
də ulu öndər Heydər Əliyevin yenidən Azərbaycanda hakimiyyət kürsüsünə qayı-
dılarından sonra bütün sahələrlə bərabər, nəqliyyat, o cümlədən dəmir yolu nəqliy-
yatı da yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoydu. Təsədüfü deyil ki, dəmir yollarını
iqtisadiyyatın şah damarı adlandırırlar. Dahi öndər yaxşı bildirdi və qeyd edirdi ki,
müasir nəqliyyat infrastrukturuna malik olmayan hər hansı bir ölkənin iqtisadi in-
kişafından söz gedə bilməz. Ona görə də bu sahəyə daim diqqət və qayğı göstər-
irdi. Onun təşəbbüsü ilə Azərbaycan Avropa-Qafqaz Asiya (TRASEKA) nəqliyyat
dəhlizlərinə qoşuldu və Böyük İpək Yolunun bərpası üzrə həyata keçirilən məq-
sədyönlü işlər ölkəmizin iqtisadiyyatının gücləndirilməsində, nəqliyyat infrastruk-
turunun müasirləşməsində böyük rol oynadı.

Əsası ümummilli liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş nəqliyyat islahatları bu gün onun layiqli siyasi varisi, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən müasir dövrün tələblərinə uyğun olaraq uğurla davam etdirilir. Bu gün Azərbaycanın yerləşdiyi coğrafi vəziyyəti, güclü iqtisadiyyatı və iqtisadi əlaqələri dəmir yolunun inkişafı üçün də əlverişli imkanlar yaratmışdır. Bu gün Azərbaycanın dəmir yolları müasir dünya standartlarına uyğunlaşdırılır ki, bunun da təməlinə məqsədyönlü dövlət siyasəti dayanır. Son illərdə köklü islahatların həyata keçirilməsi, daha çevik innovativ idarəetmə sisteminin tətbiq edilməsi bu sahədə keyfiyyətə yeni bir inkişaf mərhələsinin başlanğıcını şərtləndirmişdir.

Bu gün nəqliyyatın digər sahələri ilə bərabər, dəmir yolu sektoru da yenidən qurulur, yeni dəmir yolları çəkilir, beynəlxalq əhəmiyyətə malik qlobal layihələr reallaşdırılır. Ölkə başçısı cənab İlham Əliyevin dəmir yolunun müasirləşməsi üçün qarşıya qoyduğu bütün məqsədlər son üç ildə "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədri, millət vəkili, hörmətli Cavid Qurbanovun rəhbərliyi və gərgin fəaliyyəti ilə yüksək keyfiyyətlə icra olunur. 2015-ci ilin 9 fevralında Cavid Qurbanovun "ADY" QSC-yə sədr təyin olunması ilə bu qurumun tarixində yeni bir inkişaf və yeniləşmə dövrünə qədəm qoyuldu, müasir standartlara cavab verən son texnologiyaların tətbiq olunması dövrü başlandı. Onu da qeyd edim ki, Cavid Qurbanovun "Azərbaycan Dəmir Yolları" ASC-nin

rəhbəri kimi fəaliyyəti dövründə də ölkəmizin yol təsərrüfatı sahəsində möhtəşəm uğurlara imza atılmışdır. Yeni-yeni ən müasir standartlara cavab verən avtomobil yollarının, müasir körpü qurğularının, yeraltı və yerüstü keçidlərin inşası, qlobal miqyaslı yenidənqurma işləri də onun peşəkar, gərgin və məqsədyönlü fəaliyyətinin nəticəsində mümkün olmuşdur. Həmin təməl üzərində görülən işlər bu gün də uğurla davam etdirilir. Sevindirici haldır ki, Cavid Qurbanov "ADY" QSC-yə sədr təyin olunan ilk gündən cənab Prezidentin tapşırığına əsasən dəmir yolunda da yeni islahatlara start verildi. Yol təsərrüfatının sağlamlaşdırılması, vaqon və lokomotiv parklarının, rabitə və işarəvermə sisteminin yeniləşməsi üçün müasir avadanlıqların alınması və digər vacib işlər uğurla həyata keçirilməyə başladı. Belə ki, 2015-ci ilin martında "ADY" QSC ilə Rusiya Federasiyasının F.Dzerjinski adına "Uralvaqonzavod" Elmi-İstehsalat Korporasiyası arasında 3100 müxtəlif təmayüllü yük vaqonlarının alınması ilə bağlı müqavilə imzalanmış və yeni yük vaqonları ölkəmizə gətirilmişdir. Bundan başqa, 10 ədəd teplovoz və 4 ədəd yük daşımaqlarında istifadə üçün sabit cərəyanla işləyən elektrovoz da alınmışdır.

Ötən 3 il ərzində dəmir yolunun bütün təsərrüfatlarında təmir-tikinti, yenidənqurma işləri də intensiv olaraq aparılır. Belə ki, 2015-ci ildə Bakı və Sumqayıt şəhərləri arasında olan sərnişin sıxlığını aradan qaldırılması məqsədilə Bakı-Xırdalan-Sumqayıt

arasında əvvəllər mövcud olan dəmir yolu xəttinin əsaslı təmirinə başlanılmış və sentyabr ayının 2-də işlər başa çatdırılmışdır. Bakı sərnişin, Xırdalan, Sumqayıt sərnişin stansiyalarının stansiya yolları və yoldəyişənləri yenilənmiş, Bakı-sərnişin və Sumqayıt sərnişin stansiyalarında turniketlər və pos-terminallar quraşdırılmışdır. Bakı-Sumqayıt dəmir yolu xətti üzrə hərəkət edəcək "Stadler Raul Group" şirkətinin istehsalı olan KİSS markalı ikimərtəbəli elektrik qatarları alınmışdır. 2015-ci ilin 12 sentyabrında Bakı sərnişin stansiyasında ilk qatarın yolasalma mərasimi keçirilmişdir. Tədbirdə cənab İlham Əliyevin iştirak etməsi vətəndaşlarımızın rahat, əlverişli nəqliyyat xidmətləri ilə təmin olunmasına dövlətimizin göstərdiyi qayğının, ölkə dəmir yollarının işinə verilən qiymətin əyani təzahürüdür.

2017-ci il fevralın 10-da "ADY" QSC-nin inzibati binasında yenidənqurma işləri başa çatdırılmış və açılış mərasimində cənab Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva iştirak etmişlər. Inzibati binada işlər ən yüksək səviyyədə aparılmış, binada işçilərin yüksək səviyyədə çalışmaları üçün hər cür iş şəraiti yaradılmışdır. Bütün otaqlar yeni mebel dəstləri və ən müasir avadanlıqlarla təchiz olunmuşdur.

Burada qatarların hərəkətinin onlayn və GPS izləmə sistemləri tətbiq edilmişdir. Bina mərkəzləşdirilmiş havalandırma sistemi ilə təchiz edilmişdir. Ətraf ərazidə əsaslı abadlıq-quruculuq və yaşıllaşdırma işləri görülmüşdür. Inzibati binada səhid olmuş dəmiryolçuların xatirəsini əbədiləşdirmək üçün onların fotolarından ibarət guşələr yerləşdirilmişdir. 280 nəfərlik akt zalı və müasir yeməkkhana da təmirdən sonra işçilərin ixtiyarına verilmişdir.

Görülən yenidənqurma işlərində Bakı Dəmir Yolu vağzalında aparılan əsaslı təmir işlərini də qeyd etmək lazımdır. 2015-ci ilin əvvəlində təmirə başlanılmış vağzalın binasının fasadı memarlıq üslubunun saxlanması ilə yeni göz oxşayan görkəmə salınmış, biletdə satışı, kassalar, sərnişin platfor-

maları müasir üslubda əsaslı təmir olunmuş, eskalatorlar yenisi ilə əvəzlənmiş, yük, sərnişin və əlillər üçün liftlər quraşdırılmışdır. Burada müasir standartlara cavab verən ticarət və işə obyektleri, ana-uşaq otaqları, otel və gözləmə zalı, saxlama kameraları sərnişinlərin istifadəsinə verilmişdir. Sərnişinlərin pulsuz olaraq Wi-Fi sistemindən istifadə etmələri də təmin olunmuşdur. Vağzalda giriş-çığış təmin etmək üçün 8 tunel də yaradılmışdır. Binanın ikinci mərtəbəsində 2 sayılı "ASAN kommunal" fəaliyyət göstərir. Bu mərkəz qeydiyyat yerindən asılı olmayaraq, bütün vətəndaşlara, o cümlədən vağzalda istifadə edən bütün sərnişinlərə 3 qurum — "Azərişiq" və "Azər-su" ASC-lər, həmçinin "Azəriqaz" IB tərəfindən 45 növ xidmət göstərilir.

Vətəndaşlara regionlarda "ASAN xidmət" mərkəzlərinin olmadığı yerlərdə dövlət xidmətləri göstərilməsi üçün "ASAN qatar" xidməti yaradılmışdır. Dövlət başçısının tapşırığı əsasında hazırlanmış səyyar "ASAN qatar" 4 vaqondan ibarətdir.

Qatarda 4 dövlət orqanına 9 növ xidmət göstərilməsi üçün bütün lazımi şərait yaradılıb. Burada əsas məqsəd dövlət xidmətlərinin vətəndaşlara əlçatanlığını təmin etmək və region sakinlərinin məmnunluğuna nail olmaqdır.

Bu gün Azərbaycan həm regionda, həm də dünyada dəmir yolu sahəsində böyük tranzit ölkəyə, logistik mərkəzə çevrilib. Avropa ilə Asiyanın kəsişməsində yerləşən Azərbaycan dəmir yolu sahəsində beynəlxalq layihələrin reallaşdırılması fəal iştirakçıdır. Ölkəmizin həyata keçirdiyi ən iri və mühüm beynəlxalq əhəmiyyətli layihələrdən biri Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu bağlantısının istifadəyə verilməsidir. Bu, ölkəmizin reallaşdırdığı ən böyük layihələrdəndir. 2017-ci il oktyabrın 30-da Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanında Bakı-Tbilisi-Qars (BTQ) dəmir yolunun açılış mərasimi keçirildi. Mərasimdə Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev, birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan, Gürcüstan,

Qazaxıstan və digər ölkələrin rəsmi nümayəndələri iştirak etdilər. Tədbirdə çıxış edən ölkə başçısı qeyd etdi ki, bu layihə strateji əhəmiyyətli layihədir. Uzunluğu 850 km-dir, onun da 504 kilometri ölkəmizin ərazisindən keçir. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu Avropanı Asiya ilə birləşdirən ən qısa və etibarlı yoldur və bu yol üç ölkəni və qitələri birləşdirir. Artıq BTQ dəmir yolu marşrutu ilə yüklərin daşınmasına başlanılıb.

Ölkəmizin önəm verdiyi beynəlxalq nəqliyyat layihələrindən biri də "Şimal-Cənub" Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizidir. "Şimal-Cənub" dəhlizinin yaradılması da Azərbaycan üçün çox böyük tarixi hadisədir. Bu dəhliz Şimali Avropanı Cənub-Şərqi Asiya ilə birləşdirir. Bu layihənin icrası çərçivəsində Azərbaycan tərəfi öz üzərinə düşən vəzifələri yerinə yetirib. Cənab Prezident qeyd edib ki, biz böyük yükləri gözləyirik. Ona görə də mövcud olan dəmir yolu daha yaxşı vəziyyətə gətirilməlidir. Dəmir yolunun sürəti artmalıdır. Ona görə də Bakı-Astara, Bakı-Yalama dəmir yolunun təmiri ilə bağlı işlər görməliyik. Bundan başqa, ölkəmizdə turizmin inkişafı üçün Ləki-Qəbələ dəmir yolunun tikintisi təmin ediləcəkdir. Bu gün Qəbələ Bakıdan sonra Azərbaycanda ikinci turizm mərkəzidir və dəmir yolunun Qəbələyə çatdırılması turistlərin axınına daha da sürətləndirəcəkdir. İrən İslam Respublikası dövlət sərhədinə qədər bixətli 8,3 km. dəmir yolunu çəkilişi və Astara çayı üzərindəki dəmir yolu körpüsünün tikintisi də yekunlaşıb və artıq sınaq qatarı sərhədi yeni tikilmiş körpü vasitəsilə keçib. Hazırda Astarada dəmir yolu stansiyasının və yüklərin boşaldılması üçün terminalların inşası davam edir. Proqnozlaşdırılan əsasən, dəhliz tam gücü ilə fəaliyyət göstərdiyi təqdirdə, tranzit məsafəsi və tranzit vaxtı iki-üç dəfə az olacaqdır. Bundan başqa, dəhliz Avropa ölkələrinin, Rusiyanın, Orta Asiya və Qafqaz regionlarının Fars körfəzi və Hindistana çıxışına, Xəzər yarı ölkələrin Qara dəniz limanları ilə ticarət əlaqələrinin genişlənməsinə imkan verəcəkdir. Cənub-Qərb Nəqliyyat Dəhlizinin fəaliyyətə başlaması istiqamətində işlər sür-



retlə aparılır. Bu dəhliz İran, Azərbaycan, Gürcüstan, Ukrayna vasitəsilə Hindistandan Avropaya və əks istiqamətdə yüklərin daşınmasında vaxt itkisini azaldır.

Son vaxtlar dəmir yolunun Lokomotiv parkının yeniləşməsi istiqamətində də mühüm addımlar atılır. Bu istiqamətdə "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC ilə Fransanın "Alstom Transportation S.A." şirkəti arasında dəyişən cərəyanla işləyən 40 ədəd yük, 10 ədəd sərnişin lokomotivlərinin alınması ilə bağlı müqavilə çərçivəsində artıq Fransanın Belfort şəhərində şirkətin "ADY" QSC üçün istehsal etdiyi birinci Prima M4 sərnişin lokomotivinin və Qazaxıstanın "Astana" xüsusi iqtisadi zonasının ərazisində yerləşən EKZ zavodunda ilk yük lokomotivi olan Prima T 8-in (AZ8A) təqdimat mərasimi olub. Bu yaxınlarda iki sistemli sərnişin lokomotivinin dəmir yolunun Puta-Qaradağ mənzilində sınaq yürüşü keçirilib. Saatda 150 km sürət dəmir yolunun tarixində bir ilkdir. Beynəlxalq standartlara uyğun sərnişinlərin xidmətlərinin həyata keçirilməsini təmin edəcək və sərnişinlər mənzil başına daha tez və təhlükəsiz çatdırılacaqdır. Bir sözlə, bu gün Azərbaycanda dəmir yolu sahəsinin ən müasir dünya tələbləri səviyyəsində olması üçün nəzərdə tutulmuş işlər ardıcıl olaraq həyata keçirilir. Bütün əldə olunan uğurların təməlinə cənab Prezident İlham Əliyevin bu mühüm sahəyə göstərdiyi diqqət dayanır. Sentyabr ayının 18-də Azərbaycan Respublikasının ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakına görə "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin sədri, millət vəkili Cavid Qurbanovun Prezidentin Sərəncamına əsasən "Şöhrət" ordeni ilə təltif olunması bütün dəmiryolçuları sevindirmişdir.

Dəmiryolçuların peşə bayramı ərəfəsində bütün həmkarlarımı təbrik edir, onlara ölkə dəmir yolunun inkişafı naminə fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıram.

Kənən CƏFƏROV,
Azərbaycan Dəmir Yolları QSC Texniki Xidmət və İstismar İdarəsinin rəis müavini,
YAP Nəsimi rayon təşkilatının üzvü.

